

หมอลำ : การเรียนการสอน ผ่านระบบออนไลน์ ของนักศึกษาเอกหมอลำ วิชาเอกดนตรีพื้นเมือง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Mo Lam : Teaching through online system of students
majoring in Mo Lam Major in folk music Khon Kaen University

ดวงฤทัย บุญสินชัย ^[1]

Duangrutai Boonsinchai

บทคัดย่อ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โรคระบาด โควิด-19 ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ต่อรูปแบบการเรียนการสอน ในบทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ของนักศึกษาเอกหมอลำวิชาเอกดนตรีพื้นเมือง สะท้อนปัญหาที่พบแนวทางการแก้ไขปัญหาและผลที่ได้รับจากการเรียนการสอน

ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนจากแบบปกติที่เรียนในห้องเป็นรูปแบบออนไลน์ พบปัญหามากมายในการเรียนการสอนซึ่งปัญหาที่พบจะมีหลากหลายรูปแบบทั้งด้านของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นปัญหาจากระบบออนไลน์ ได้แก่ ปัญหาทางด้านระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ทำให้เกิดเสียงสะท้อน เสียงไม่ชัด ในการทำการเรียนการสอนและการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดของอาจารย์ที่ควรได้ควบคุมในการเรียนภาคปฏิบัติของเอกหมอลำ แนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ทำการแก้ไขปัญหาจากการสะท้อนผลของนักศึกษาว่าเกิดปัญหาในเรื่องใด โดยแก้ไขปัญหานั้นในแต่ละสัปดาห์เพื่อให้ นักศึกษาได้รับองค์ความรู้เทียบเท่ากับการเรียนในห้องแบบปกติ

คำสำคัญ: หมอลำ, ระบบออนไลน์, รูปแบบการเรียนการสอน

[1] อาจารย์พิเศษวิชาเอกดนตรีพื้นเมือง หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

The teaching style that has changed according to the COVID-19 epidemic situation is a big change in the teaching style. In this academic article, the objective is to present an online teaching and learning model of another mor lam student majoring in folk music. reflect the problems encountered, solutions to problems and the results obtained from teaching and learning

The results of the study found that Changing the teaching style from the normal classroom to the online format There are many problems in teaching and learning, which are found in various forms, both for teachers and students. Most of the problems are caused by online systems, such as problems with the Internet signal system that cause echoes, blurry noises in teaching and learning, and close supervision of students that should be controlled in the practice of Mor Lam. The solution to the problem has been solved by reflecting the students' results as to what problems were encountered. By solving problems each week so that students can gain knowledge equivalent to studying in a normal classroom.

Keywords: Mo Lam, online system, teaching style

บทนำ

ในสถานการณ์ของโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน การประกอบอาชีพ และการเรียนการสอน ทางต้นสังกัดหรือหน่วยงานต่างๆ จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน แม้กระทั่งการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นเปลี่ยนแปลงที่ต้องใช้เทคโนโลยี เครื่องมือดิจิทัลเข้ามาช่วยในการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชนแล้วเป็นเรื่องใหม่ที่จะต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้สะดวกและเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน

การแพร่ระบาดของเชื้อ โควิด-19 ยังไม่คลี่คลาย ทำให้การเรียนการสอนของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยจึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อให้การศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงต้องประกาศแนวทางการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบออนไลน์ มากกว่า 80% ซึ่งอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ทั้งด้านการเรียนรู้ระบบการเรียนแบบออนไลน์ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่มีอาจารย์ดูแลแบบใกล้ชิดเหมือนในห้องเรียนปกติ ส่วนใหญ่ในตอนแรกทุกสาขาวิชาจะมีปัญหาในการเรียนเป็นอย่างมาก

รูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่ออาจารย์ผู้สอนและตัวนักศึกษาที่จะต้องเริ่มการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ทางด้านระบบออนไลน์ การลองผิดลองถูกในการใช้แอปพลิเคชันที่ใช้ในการเรียนการสอน ที่สามารถใช้งานได้หลายคนพร้อมกันและใช้งานได้ยาวนานครบชั่วโมงในการเรียนการสอน เช่น Google Classroom Zoom Meetings Google Meets เป็นต้น ซึ่งในตัวผู้สอนเองได้ลองผิด ลองถูกในการใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่อที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นสมบูรณ์แบบที่สุด ไม่ว่าจะเป็นสาขาวิชาใดก็ตามล้วนแล้วแต่มีปัญหาในการเรียนออนไลน์ทั้งสิ้น รวมถึงการเรียนของนักศึกษาเอกหมอลำวิชาเอกดนตรีพื้นเมืองคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งในการเรียนส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการเรียนในภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎีจึงพบปัญหาเป็นอย่างมากในการเรียนในระบบออนไลน์

ดังนั้นผู้เขียนจึงอยากจะสะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนหมอลำในระบบออนไลน์ของนักศึกษาวิชาเอกดนตรีพื้นเมือง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จาก ได้ทราบถึงปัญหาที่พบ แนวทางการแก้ไข และผลที่ได้จากการเรียนการสอนตามสภาพจริงของนักศึกษาและตัวอาจารย์ผู้สอน หวังว่าจะเป็นแนวทางในการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์สำหรับผู้สนใจ และผู้ที่ประสบปัญหาในการเรียนผ่านระบบออนไลน์เช่นเดียวกัน หรือหากมีผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดอยากแนะนำแนวทางในการเรียนหมอลำผ่านระบบออนไลน์ผู้เขียนน้อมรับแนวทาง พร้อมทั้งจะปรับปรุงตามอย่างเต็มที่

1.รูปแบบการเรียนการสอน

ภาพประกอบที่ 1 การเรียนการสอนแบบปกติในห้อง

รูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติของรายวิชาทักษะดนตรีพื้นเมือง 1, 2, 3, 4, 5, 6 ที่แยกเรียนตามเอกต่างๆ คือ เอกพิณ เอกแคน เอกโหวด เอกโปงลาง และเอกหมอลำ จะคล้ายกับสาขาวิชาอื่นทั่วไปที่มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในส่วนของเอกหมอลำส่วนใหญ่แล้วจะเป็นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี เพราะเนื้อหาในการสอนจะไม่มาก การเรียนหมอลำจะเน้นปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ คือใน 1 คลาส ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมงหลังจากนั้นจะเป็นภาคปฏิบัติ มีรูปแบบเนื้อหาและปฏิบัติ ดังนี้

ภาคทฤษฎี เนื้อหาในการเรียนการสอนภาคทฤษฎีจะเป็นเนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับองค์ความรู้ ต่างๆ ของหมอลำ เช่น ประวัติความเป็นมาของหมอลำ กลวิธีการลำ เทคนิคในการลำ รูปแบบการแสดง วิธีการขั้นตอนในการลำ

ของหมอลำแต่ละทำนอง เป็นต้น ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัตินักศึกษาต้องได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับหมอลำเบื้องต้น เพื่อให้เข้าใจและเป็นแนวทางในการที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติจริง หลังจากการเรียนรู้ภาคทฤษฎีแล้ว

ภาคปฏิบัติ ในแต่ละชั่วโมงเรียนนั้น การปฏิบัติจริงเป็นปัจจัยหลักในการเรียนหมอลำซึ่งแต่ละสัปดาห์จะเรียนหนึ่งทำนอง สองสัปดาห์ต่อหนึ่งทำนอง จะมีการสลับสับเปลี่ยนและเรียนรู้ทำนองอื่นๆ ไปเรื่อยๆ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องประกบนักศึกษาและทวนทำนองกับนักศึกษาให้ชัดเจนและถูกต้องที่สุด โดยขั้นตอนในการเรียนจะเป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อาจารย์สาธิตการลำ หลังจากการบรรยายในภาคทฤษฎีแล้วอาจารย์ต้องสาธิตการลำในแต่ละทำนองที่ได้ทำการเรียนการสอนในสัปดาห์นั้น ให้นักศึกษาได้ทราบเบื้องต้นว่าทำนองนี้มีลักษณะอย่างไรและให้นักศึกษาสังเกตการลำเบื้องต้นว่า มีการเอื้อน การเล่นลูกคอ การขึ้นเสียงสูงลงเสียงต่ำแบบใดบ้างเพื่อให้นักศึกษาค้นเคยกับทำนองนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 2 นักศึกษาทบทวนทำนองร้องตาม จากที่อาจารย์ได้สาธิตการลำเบื้องต้นให้กับนักศึกษาได้ฟังแล้ว ลำดับถัดไปนักศึกษาจะต้องทบทวนทำนองร้องตาม โดยอาจารย์จะเป็นคนร้องนำในแต่ละท่อนและให้นักศึกษาได้ร้องตาม นักศึกษาจะได้เริ่มปฏิบัติจริง เพื่อที่นักศึกษาจะได้รู้ถึงวิธีการลำ หากลำไปแล้วไม่ตรงทำนองกับที่อาจารย์ร้องนำอาจารย์จะร้องซ้ำอีกรอบเพื่อให้ถูกต้องกับทำนอง

ขั้นตอนที่ 3 นักศึกษาทบทวนทำนองพร้อมกัน เมื่อนักศึกษาได้ฝึกการลำเบื้องต้นแล้ว อาจารย์จะให้นักศึกษาได้ทบทวนทำนองพร้อมกัน โดยหากลำไปแล้วไม่ตรงทำนองหรือมีคำใดที่ผิดเพี้ยนไป อาจารย์จะบอกให้หยุดและทบทวนทำนองในท่อนนั้นให้ใหม่และให้นักศึกษาแก้ไขในทันที

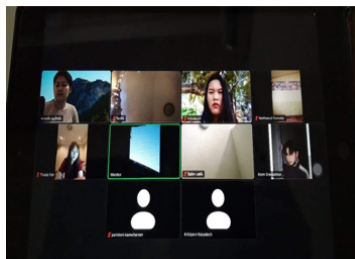
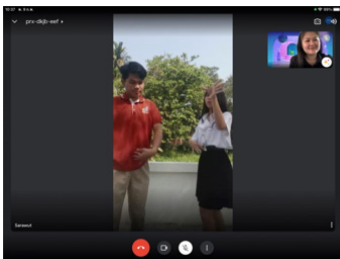
ขั้นตอนที่ 4 นักศึกษาทบทวนทำนองตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอน นอกจากจะทบทวนทำนองโดยพร้อมเพรียงกันกับเพื่อนในชั้นแล้ว นักศึกษาจะต้องทบทวนทำนองตัวต่อตัวกับอาจารย์ผู้สอนโดยวิธีการนี้อาจารย์จะประกบ และควบคุม

นักศึกษา โดยให้นักศึกษาร้องทบทวนทำนองเองไปก่อนหากมีคำไหนหรือมีท่อนไหนที่นักศึกษาไม่สามารถลำได้หรือผิดไปจากทำนองที่อาจารย์สอน อาจารย์จะให้แก้ไปที่ละท่อน ทีละคำ เพื่อให้ถูกต้องกับทำนองมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 นักศึกษาแยกกันทบทวนทำนอง เมื่อเข้าทบทวนทำนองกับอาจารย์ตัวต่อตัวแล้วนักศึกษาจะต้องแยกกันไปทบทวนทำนองกลอนลำที่ตัวเองได้ฝึกลำ เพื่อที่จะทำการทดสอบกับอาจารย์ในท้ายชั่วโมงเรียน หากทบทวนไปแล้วเกิดการสับสนหรือลืมทำนองลำนักศึกษาสามารถสอบถามอาจารย์ได้ในทันที

ขั้นตอนที่ 6 นักศึกษาทุกคนทดสอบการลำกับอาจารย์เป็นรายบุคคล ลำดับสุดท้ายของขั้นตอนในการเรียนแต่ละชั่วโมงคือการทดสอบการลำของนักศึกษาแต่ละท่าน เพื่อให้เห็นว่านักศึกษาเข้าใจทำนองการลำที่สอนในชั่วโมงนั้นๆ มากน้อยเพียงใดและนักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ตามที่อาจารย์ได้สอนหรือไม่ หากนักศึกษายังไม่เข้าใจและไม่สามารถปฏิบัติได้ตามที่อาจารย์สอน หลังจากนั้นนักศึกษาต้องไปทบทวนบทเรียน กลอนลำนอกเวลาเรียนด้วยตนเองและต้องทดสอบการลำให้อาจารย์ได้ประเมินผลในสัปดาห์ถัดไป

2. การเรียนการสอนในระบบออนไลน์

ภาพประกอบที่ 2 การเรียนเอกหมอลำระบบออนไลน์

รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์จะใช้วิธีการเรียนการสอนแบบปกติเหมือนเรียนในห้อง ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยน แก้ไขไปตามสถานการณ์และสภาพปัญหาที่นักศึกษาได้สะท้อนผลมาในแต่ละชั่วโมง ซึ่งอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต่างพบปัญหาในการเรียนในระบบออนไลน์เป็นอย่างมาก

2.1 ปัญหาที่พบในการเรียนออนไลน์

ปัญหาของอาจารย์ผู้สอน

1) ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ต ในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ไม่สามารถระบุได้ว่านักศึกษาหรืออาจารย์ต้องสอนในที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เร็ว เพราะการเรียนออนไลน์นักศึกษาหรืออาจารย์จะเรียนและสอนในที่ที่สะดวก บางท่านเรียนที่บ้าน บางท่านเรียนที่หอพัก จึงไม่สามารถควบคุมได้ว่า จะต้องเรียนในที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เร็ว ในข้อนี้จึงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้ ส่งผลต่อการเรียนการสอนที่บางครั้งอาจารย์ได้ยินนักศึกษาไม่ชัดเจนหรือในบางครั้งนักศึกษาก็ได้ยินเสียงอาจารย์ผู้สอนไม่ชัดเจนเช่นกัน

2) เสียงสะท้อนหรือเสียงดีเลย์ ในชั้นตอนที่นักศึกษาจะต้องทบทวนทำนองกลอนลำตามอาจารย์และทบทวนกลอนลำโดยพร้อมเพรียงกันกับเพื่อนร่วมชั้น สืบเนื่องจากข้อที่แล้ว ที่ระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา มีความเร็วหรือระบบสัญญาณไม่เสถียรกัน จึงทำให้เกิดเสียงสะท้อนและดีเลย์ ในการร้องพร้อมกัน จึงเป็นปัญหาที่อาจารย์ไม่สามารถให้คำแนะนำ เป็นรายบุคคลได้ เพราะแยกเสียงนักศึกษาแต่ละท่านไม่ได้ จึงทำให้เป็นปัญหาเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนจากแบบปกติ

3) ไม่สามารถควบคุมนักศึกษาได้ ในการเรียนแต่ละชั่วโมงส่วนมาก นักศึกษาจะไม่เปิดกล้องในการเรียนทำให้อาจารย์ไม่สามารถเห็นถึงความตั้งใจเรียนของนักศึกษาแต่ละคนได้ หากอาจารย์ต้องบังคับให้นักศึกษาเปิดกล้อง ตั้งแต่ต้นชั่วโมงจนถึงท้ายชั่วโมง อาจจะทำให้เสียบรรยากาศในการเรียนการสอน

4) ไม่สามารถดูแลนักศึกษาได้อย่างใกล้ชิด นอกจากชั้นตอนที่ต้องทบทวนกลอนลำแบบตัวต่อตัวกับนักศึกษาที่พบปัญหาแล้ว ในอิริยาบถของการลำที่ต้องมีลีลาท่าทางประกอบ นอกจากอาจารย์จะสาธิตให้นักศึกษาดูแล้ว ในการเรียนในห้องอาจารย์จะต้องประกบตัวนักศึกษาในการออกลีลาท่าทางประกอบการลำ หากตรงไหนที่ผิดพลาดอาจารย์ต้องประกบตัว ดัดไม้ดัดมือของนักศึกษา ให้อ่อนช้อยสวยงามเหมือนกับเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งการเรียนในระบบออนไลน์อาจารย์จะไม่สามารถดูแลนักศึกษาแบบใกล้ชิดได้เลย

ปัญหาของนักศึกษา

1) ในเวลาเรียนเสียงมันสะท้อนทำให้นักศึกษาไม่ได้ยินเสียงตัวเองชัดเจนและเวลาที่อาจารย์สอนจะฟังทำนองไม่ค่อยออกทำให้เป็นปัญหาในเวลาเรียนเป็นอย่างมาก (วิระชัย ศรีแสง, สัมภาษณ์ 12 กุมภาพันธ์ 2565)

2) สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนในการเรียนหมอลำจะต้องใช้เสียงและนักศึกษาบางส่วนพักอยู่หอพักนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทำให้การเรียนเป็นปัญหาในการใช้เสียงถ้าหากใช้เสียงดังเกินไปจะเป็นการรบกวนห้องข้างนักศึกษาซึ่งในเวลาเรียนนักศึกษาจะต้องหาสถานที่เรียนเช่นใต้หอพักนักศึกษามาหिनอ่อนบริเวณหอพักนักศึกษาและใต้ร่มไม้เป็นต้น (กิตติยาภรณ์ หิรัญอร, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2565)

3) การเรียนออนไลน์ไม่เข้าใจเหมือนเรียนที่คณะการเรียนที่คณะผลิตผลาในจุดไหนก็สามารถแก้ไขได้ตรงนั้นในทันทีต่างจากการเรียนออนไลน์ซึ่งบางครั้งอาจารย์ได้ยินนักศึกษาร้องไม่ถนัดหรือนักศึกษาไม่รู้ว่าตัวเองผิดตรงไหนจึงไม่สามารถแก้ไขได้แบบครบกระบวนการและแก้ไขให้มันถูกทำนองได้ถูกต้องที่สุด (ปิยธิดา แซ่ตั้ง, สัมภาษณ์ 13 กุมภาพันธ์ 2565)

4) อาจารย์ไม่เห็นความตั้งใจในการเรียนของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์แต่ละครั้งนักศึกษาส่วนมากจะปิดกล้องเรียนซึ่งจะมีนักศึกษาบางคนที่ตั้งใจเรียนและนักศึกษาบางคนที่ไม่ตั้งใจเรียนโดยหากปิดกล้องแล้วนั้นอาจารย์ไม่สามารถทราบได้ว่านักศึกษาคนไหนที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจอาจารย์ก็จะประเมินเป็นภาพรวมในเวลาเรียนแต่สุดท้ายแล้วในการทดสอบในตัวผู้เรียนท้ายชั่วโมงหรือการทดสอบเก็บคะแนนในแต่ละครั้งจะเป็นการประเมินนักศึกษาได้ดีที่สุด (วัชรพล วัฒนอมสัจย์, สัมภาษณ์ 12 กุมภาพันธ์ 2565)

2.2 แนวทางการแก้ไขปัญหา

1) แบ่งฝ่ายชาย – หญิง ในชั้นตอนที่นักศึกษาต้องร้องตามทำนองที่อาจารย์ร้องนำและนักศึกษาร้องตาม ปกติแล้วนักศึกษาต้องร้องพร้อมกันทั้งหมดทั้งชายและหญิง แนวทางการแก้ไขที่มีปัญหาในการเสียงสะท้อน เสียงดี

การแก้ไขปัญหาในรูปแบบการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาอีกหมอลำวิชาเอกดนตรีพื้นเมืองคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งในตัวผู้สอนเองเริ่มจากการแก้ไขปัญหาจากการสะท้อนผลและการประเมินสภาพปัญหาในแต่ละสัปดาห์ เพื่อที่จะให้นักศึกษาได้รับองค์ความรู้ในวิชาที่เรียนได้มากที่สุดโดย ส่วนใหญ่แล้วนักศึกษากับอาจารย์มีความเข้าใจซึ่งกันและกันว่าปัญหาในแต่ละอย่างต้องค่อยแก้ไขไปพร้อมกันโดยตัวนักศึกษาเองก็มีความเข้าใจและพร้อมที่จะเรียนรู้แก้ไขปัญหามาตามสถานการณ์ไปพร้อมกับอาจารย์ผู้สอน

2.3 ผลที่ได้จากการแก้ไข

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาของการเรียนการสอนผ่านทางระบบออนไลน์ ผลที่ได้รับอาจไม่เต็มที่ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่มีเพียงบางข้อที่สามารถแก้ไขให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจได้เป็นบางส่วน ทั้งนี้ทั้งนั้นหากแนวทางการแก้ไขของอาจารย์ขาดความร่วมมือจากนักศึกษาก็จะไม่เป็นผลที่คาดว่าจะได้รับได้แบบเต็มที่แต่นักศึกษาให้ความร่วมมือกับอาจารย์ซึ่งผลที่ได้รับเป็นผลดีแต่อาจจะไม่เต็มที่เท่ากับการเรียนและการปฏิบัติในห้องเรียนแบบปกติ

การแบ่งร้องแยกเป็นฝ่ายชายและฝ่ายหญิงนักศึกษาสามารถแยกเสียงชายหญิง ตามคีย์ที่ตนเองร้องได้และหากมีการร้องโต้ตอบ เกี่ยวพาราสีกัน นักศึกษาก็สามารถโต้ตอบกันได้เป็นอย่างดี ส่วนของการบันทึกเสียงของอาจารย์ส่งให้นักศึกษาได้ร้องตามและปฏิบัติตามวิธีการนี้ได้รับผลที่ดีมาก เพราะนักศึกษามีแบบอย่างที่สามารถร้องตามและสามารถเปิดฟังได้ในทุกเวลาที่นักศึกษาจะทบทวนกลอนลำ รูปแบบการถามตอบการสนทนากลุ่มระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาหลังจากได้ทำการทดสอบปากเปล่ากับนักศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา องค์ความรู้ต่างๆเกี่ยวกับหมอลำ ทำนองลำที่อาจารย์สอน ผลปรากฏว่านักศึกษาสามารถอธิบายได้ตามที่อาจารย์สอนแม้ข้อมูลจะไม่ครบสมบูรณ์ แต่นักศึกษาก็สามารถอธิบายได้ดีและเข้าใจในองค์ความรู้ต่างๆ ของหมอลำได้เป็นอย่างดี และหลังจากที่นักศึกษาได้ลองคิดงานบูรณาการความรู้ของตนเองพบว่านักศึกษาหลายๆ คน ก็ค้นพบตัวเอง

ว่าตัวเองถนัดกันลำแบบไหน ทำนองใด ที่ตัวเองสามารถทำได้ดีที่สุดและสามารถสร้างสรรค์ให้เกิดรูปแบบการแสดงที่เป็นความคิดของตนเองได้ด้วยกระบวนการทางความคิดของตนเอง

บทสรุป

จากการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับผลกระทบโรคระบาดโควิด 19 ทำให้ระบบราชการ หรือการเรียนการสอนได้กระตือรือร้นในการเรียนรู้ทางด้านระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและควรมีควบคู่ไปกับการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติ ซึ่งหากกล่าวได้ว่าได้รับผลกระทบทางด้านเดียวโดยตรงก็อาจจะไม่เสมอไป หากคิดในแง่บวกเราอาจจะได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาใหม่ในด้านระบบออนไลน์ ในยุคดิจิทัล ซึ่งในบทความที่กล่าวมาข้างต้นนำเสนอให้เห็นถึงการปรับตัวของอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่ต้องเริ่มต้นเรียนรู้สิ่งใหม่ใหม่จากผลกระทบของโรคระบาดโควิด 19 เป็นแนวทางที่น่าจะศึกษาต่อเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการเรียนรู้ทางด้านระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ข้อมูลในข้างต้นที่เกิดจากการประสบการณ์จริง การแก้ไขปัญหาจริง และผลที่ได้รับ อาจจะไม่ได้ดีร้อยเปอร์เซ็นต์ สำหรับผู้เขียนคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้อ่าน และผู้ที่ศึกษาเรื่องนี้ได้ในระดับหนึ่ง สามารถนำปัญหา แนวทางการแก้ไขที่ได้นำเสนอไปในบทความนี้ไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่อ่านได้มากพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

ในเมื่อรูปแบบการสอนยังคงต้องผสมผสานทั้งในห้องแบบปกติและออนไลน์ ผู้สอนพร้อมทั้งผู้เรียนต้องมีการศึกษาวิธีการที่จะให้ทั้งการเรียนทั้งสองแบบให้เป็นไปอย่างเรียบร้อย ปัจจุบันมีโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์หลากหลายรูปแบบ ทั้งแบบไม่มีค่าใช้จ่ายและมีค่าใช้จ่าย ซึ่งมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันออกไป บางโปรแกรมอาจจะช่วยลดปัญหาการดีเลย์ของเสียงได้ แต่การใช้งานอาจจะยุ่งยาก ดังนั้นหากผู้สอนและผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนรู้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่างๆ อาจจะทำให้การเรียนออนไลน์เป็นได้อย่างสะดวกและไม่มีปัญหาเหมือนเช่นปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- กิตติยาภรณ์ หิรัญอร. (13 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. นักศึกษาชั้นปีที่ 2
- ปิยธิดา แซ่ตั้ง. (13 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. นักศึกษาชั้นปีที่ 2
- วัชรพล ถนอมสัตย์. (12 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. นักศึกษาชั้นปีที่ 3
- วันดี พลทองสถิตย์. (17 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. อาจารย์ผู้สอน
- วิจิต ภัคศิริรัตน์. (9 เมษายน 2565). สัมภาษณ์. อาจารย์ผู้สอน
- วีระชัย ศรีแสง. (13 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. นักศึกษาชั้นปีที่ 3
- หทัยกาญจน์ บัวสิม. (17 กุมภาพันธ์ 2565). สัมภาษณ์. นักศึกษาชั้นปีที่ 1
- อาทิตย์ กระจ่างศรี. (8 เมษายน 2565). สัมภาษณ์. อาจารย์ผู้สอน
-